

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző:

Dersi Tamás

Cím:

VÖRÖSMARTY EMLÉKEZETE

Forrás:

*ujvilág
1955. X. 17.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely:

Vörösmarty Mihály

Idő:

1955

Személy:

Helyszám:

Száz esztendővel ezelőtt egy borongós, esős novemberi napon a némaságra kárhóztatott fájdalom gyászba borult, fekete menete vonult végig Pest utcáin. Több mint húszezer hazafi sereglett a sír köré, amely Vörösmarty Mihályt, a nemzet ébresztőjét, a függetlenségi harc tragédiájából is az eljövendő ünnep reménysege felé forduló hazafit fogadta magába.

A temetés szavak nélkül is tünnetes volt. Mert akik elkísérték utolsó útjára a költőt, a nagy Vörösmarty-versek és a bennük felzengő nagy napok emlékét hordozták a szívükben. Ez pedig a gyász, a haza nehéz napjaiban is segített ébren tartani a hitet: „Lesz még egyszer ünnep a világon“, nem süllyed a nemzet jeltelen sírba.

A gondolatnak és a fantáziának, a hazaszeretnek és a költői szárnyalásnak mekkora óriása volt ő, ha még halála is tagadni segít a nemzet-halál rémlátó vízióját, — erre gondoltak a kortársak a temetésen és gondolunk mi, késői utódok most, halála évfordulóján, amikor életének és művének lelkesítő, erőt adó példáját idézzük.

Sokan próbálták magyarázni Vörösmarty nagyságát, hatásának, költői remeklésének titkát, de csak

egyvalakinek sikerült megérteni az ő egész életét és minden művét fénybe borító eszmét, amely a klasszikus kor egyik vezérlő egyéniségévé tette. A „világosság fejedelme“ volt — írta róla Ady Endre.

Nem volt forradalmár. De minden kérdésre, amelyet a történelem a polgári forradalomra érlelődő Magyarországon felvetett, az ész és az emberméltóság igényével felelt, s a haladás útegyengetőjeként cselekedett. Előbb a feledés árnyait osztalatta hexamétereinek robogó rohamával, a régi dicsőség ébresztésével, majd amikor a honszeretet lángja már felszítva lobogott, költészete azt a célt szolgálta, hogy ez a nemes tűz emésszen el mindent, ami a magyar hazában ósdi, parlagi és embertelen. Remélte, s várta — éppen ez a várakozás a forrása családásainak és kiábrándulásainak —, hogy a „történelmi nemzet“, a nemesség megérti a kor és a haza kérlelő és ugyanakkor parancsoló szavát, lemond kiváltságairól és megveti alapját a polgári nemzetállamnak Magyarországon. A korabeli Európának ez a leghaladóbb eszménye jár Vörösmarty előtt lelkes ifjúságától sírba hanyatlásáig, mint vezérlő csillaga.

A „világosság fejedelme“ a jobbagyfelszabadítás híve volt és ami-

kor eljött az ideje, harcosan kiállt a függetlenség mellett. Nem habozott odairni nevét a köztársaságot követelő nyilatkozat alá sem, a bukás után pedig olyan izzó gyűlölettel mond átkot az áruló Görgey fejére, amilyennel — korábban — csak Petőfi tudott szólni a nép, a szabadság ellenségeiről. S hogy Vörösmarty végül is Petőfi igazságára tért, bizonyítja egyik utolsó verse is, amelynek emléket állító sorai Petőfi mellett őt is megilletik:

*De aki annyit élt,
Sír ej nem temeti,
Sírját a hála szent
Kezekkel öleli.*

*Emléke oltva van
A földbe, melyen élt,
Mélyen bocsátja be
Megáldott gyökerét.*

A népi Magyarország úgy emlékezik ezen a centenáriumon Vörösmartyra, mint nagy költő-hazafira, akinek minden szava értő, tettek-re indító visszhangot ver mai magyarok szívében.

Vörösmartyra, halálának 100. évfordulóján nemcsak hazája és honfitársai emlékeznek. Meghajtja előtte az elismerés és kegyelet zászlaját az a nép is, amely legtöbbet küzd és fárad, hogy a „szent béke korát“ többé „ne cudarítsa gyilok“. A Szovjetunióban a centenáriumra kiadják válogatott verseinek és eposzainak kötetét. Más külföldi kiadásnak még nem érkezett híre, de reméljük, hogy a világ más tájain is egyre többen ismerik majd meg a magyar múlt egyik legszebb költőjének: Vörösmarty Mihály életművét.

Dersi Tamás